

УДК 621.777.4

Ольга Жукова

Донбаська державна машинобудівна академія, Україна

ХОЛОДНЕ БОКОВЕ ВИДАВЛЮВАННЯ СКЛАДНОПРОФІЛЬОВАНИХ ДЕТАЛЕЙ

Olga Zhukova

COLD LATERAL EXTRUSION PROFILED DIFFICULT PARTS

Розвиток технологій видавлювання демонструє постійну тенденцію до збільшення об'ємів виробництва точних заготовок, розширенню номенклатури деталей, які штампуються та видів матеріалів, а також підкріпленню нових процесів формозмінення розробками спеціалізованого технологічного обладнання та оснастки.

Холодне деформування значно підвищує об'єми праці, порівняно з обробкою різанням, а також і с гарячими процесами обробки металів тиском, що пов'язано зі зручністю використання способів автоматизації та механізації.

Технологічні способи поперечного бічного видавлювання відрізняються різноманіттям можливостей і високою ефективністю в порівнянні з іншими процесами формоутворення асиметричних деталей з відростками різного перетину.

Видавлювання деталей з бічними відростками починають широко застосовувати в різних галузях машинобудування, оскільки ця технологія дозволяє отримувати точні та складні за формою деталі з високими експлуатаційними властивостями. За формою поперечного перерізу відростки підрозділяються на круглі, плоскі, багатогранні, зубчастого профілю, порожнисті та ін.

Для отримання деталей із заданим рівнем експлуатаційних властивостей використовуються способи штампування з управлінням якістю шляхом призначення оптимальної програми деформування заготовок, зниження нерівномірності і локалізації деформацій, усунення руйнувань і відхилень форми деталей. Формування властивостей виробу пов'язано із зовнішніми кінематичними і силовими впливами на заготовку і залежить від характеру пластичної течії і, відповідно, від переважаючої в пластичній зоні механічної схеми деформації.

Нові можливості в інтенсифікації і створенні необхідного виду деформацій, що забезпечують найкращу проробку структури, усунення зон з високим градієнтом деформацій і зниження похибок форми, відкривають процеси з керованим поперечним плином, з комбінуванням видавлювання відростка з редуціюванням стрижня деталі, а також деякі нетрадиційні схеми штампування з корисним використанням сил тертя.

Для підвищення рівномірності деформування і, відповідно, опрацювання структури деталей в перехідних зонах ефективно здійснюється видавлювання з двосторонньою подачею. При цьому, варіант бічного видавлювання з послідовною двосторонньої подачею металу в прийомні бічні порожнини, дозволяє розташувати зони з найбільш інтенсивним зміцненням практично на будь-якому рівні по висоті осередку деформації.

Методом верхньої оцінки побудована математична модель процесу бічного видавлювання деталей з відростком, що дозволяє визначити наведене тиск в залежності від товщини відростка і умов тертя.

Методом кінцевих елементів в програмному пакеті QFORM-2D досліджено напружено-деформований стан і формозмінення бічних відростків, що видавлюються в процесі поперечного видавлювання і встановлені оптимальні з точки зору зниження енерговитрат кутах закінчення.